

Forside

Eksamensopgave

Semester:	7. semester
Modul:	Modul 12
Gruppenr.:	14
Antal anslag:	22.639
Titel:	Socialt arbejde – vidensbasering og udvikling
Dato:	26. september 2022
Vejleder:	Mathias H. Nielsen

Navn:	Alice Nørgaard Bolet		
Studienr.	20194153	Telefon nr.	42327807
Studentmail	Abolet19@student.aau.dk		
Navn:	Lone Vester Nielsen		
Studienr.	20194228	Telefon nr.	61602038
Studentmail	Lvni19@student.aau.dk		
Navn:	Rikke Petersen		
Studienr.	20193359	Telefon nr.	28349104
Studentmail	Rpet19@student.aau.dk		

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Problemfelt	4
Problemformulering.....	5
Problemformuleringens relevans/begrundelse.....	6
Afgrænsning	6
Design.....	7
Videnskabsteoretisk position og tilgang	7
Empirisk undersøgelsesfelt	8
Samarbejdspartnere	8
Metodisk strategi - Kvantitativ og kvalitativ metode	8
Primær og sekundær empiri	9
Etiske og juridiske overvejelser.....	10
Abduktiv tilgang	11
Analysestrategi.....	12
Begrundet teorivalg og anvendelse	13
Axel Honneth´s anerkendelsessfærer	14
Litteraturliste	16

Indledning

I januar 2021 trådte et nyt lovforslag i kraft, som skulle være med til at sikre den gode overgang fra ung til voksen, for unge med varige og betydeligt nedsatte fysisk eller psykisk funktionsevne, som modtager hjælp efter serviceloven. Kommunen skal i den forbindelse begynde forberedelsen på overgangen til voksen, når den unge fylder 16 år jf. Lov om social service, herefter SEL.

Den unge og den unges forældre skal inddrages med henblik på at få afklaret den unges støttebehov, uddannelse, beskæftigelse og forsørgelse, boligforhold og sociale forhold samt andet, der kan være relevant jf. SEL § 19 a. Forberedelsen skal være afsluttet så den iværksættes efter den unge/voksne er fyldt 18 år.

Der er i den forbindelse lavet en udgivelse af socialstyrelsen (Ankestyrelsen, 2022). Udgivelsen indeholder metoder, modeller, redskaber og skabeloner, som kan bruges for at sikre en vellykket overgang. Der beskrives, at en vellykket overgang bl.a. handler om:

- Inddragelse af den unge
- Balance i pårørendes roller og inddragelse
- Tidlig planlægning og information om forandringer
- Et tværfagligt samarbejde som sikrer en helhedsorienteret indsats (Ankestyrelsen, 2022, s. 15).

Da der nu er gået lidt mere end 1 ½ år siden lovforslaget er trådt i kraft, er vi nysgerrige på om det lykkedes at sikre en vellykket overgang fra ung til voksen, for unge med funktionsnedsættelser, eller om der er nogle problemstillinger, som står i vejen for dette, både for den unge, men også fra socialrådgiverens side.

Problemfelt

Ankestyrelsen har i maj 2022 udgivet en undersøgelse på baggrund af 17 overgangssager.

Undersøgelsen belyser hvilken støtte de unge modtager før og efter, hvordan de unge oplever overgangen og hvordan kommunerne håndterer dette.

Undersøgelsen bygger som tidligere nævnt på 17 konkrete sager, interviews med 8 unge, ansatte i ankestyrelsen, socialrådgivere, ledere i fem kommuner, VISO og socialstyrelsen (Ankestyrelsen, 2022). Erfaringerne fra de unge som har deltaget i interviews, er dog fra tidligere end det gennemførte lovforslag jf. SEL § 19a.

Ifølge kommunerne er der en række forhold, som udfordrer den gode overgang til voksenlivet.

Kommunerne fremhæver følgende:

- Unge og pårørendes forventninger til støtten
- Sager, hvor der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste i et større omfang uden anden støtte
- Sikring af de rette tilbud om uddannelse, beskæftigelse og forsørgelse
- Det tværfaglige samarbejde i forhold til sager om førtidspension - situationer, hvor den unge skal flytte hjemmefra (Ankestyrelsen, 2022, s. 55).

Kommunerne erfarer desuden at ikke alle unge har forudsætninger eller ressourcer til at være inddraget i deres sag. De erfarer desuden at nogle forældre har en modvilje mod at involvere den unge til at deltage i deres egen sag, da de har en oplevelse af, at den unge bliver påvirket negativt (Ankestyrelsen, 2022, s. 72).

Der er lavet interviews med syv unge som har varigt og betydelig nedsat funktionsevne. De unge oplever, at deres støtte har ændret sig da de fyldte 18 år, som har påvirket deres hverdag.

Nogle oplever væsentlige begrænsninger i deres hverdag i forhold til før de fyldte 18 år. Nogle oplever, at de får den hjælp som de har brug for og har et godt voksenliv (Ankestyrelsen, 2022, s. 46).

I debatindlægget (Justesen, 2017) foreslås det at støtten gradvist skal ændres og ikke stoppe brat som den kan være for nogle unge, når de fylder 18 år. Der italesættes desuden at unge med "usynlige" såkaldt hjerneorganiske funktionsnedsættelser er sværere at vurdere den reelle støtte til, da systemet og omgivelserne ikke ser deres handicap.

Ud fra ovenstående kan vi sammendrage, at der ses udfordringer i forhold til lovgivningen, som ændrer sig, når den unge fylder 18 år. Dette er i forbindelse med støtte og mulighederne for at opfylde støttebehovet, når den unge overgår til voksen.

Der er udfordringer i inddragelse af den unge, både om de kan inddrages, men også i forbindelse med, at forældre er modvillige i inddragelsen. I debatindlægget (Justesen, 2017) nævnes der desuden, at de unge kan være sværere at vurdere det rigtige støttebehov til, når de ikke har et synligt handicap.

Vi undrer os derfor om det er lovgivningen, der er den største udfordring i overgangen fra ung til voksen eller om der faktisk er større udfordringer med den psykologiske forståelse, for at kunne se og forstå den unges behov for hjælp, støtte og vejledning. Vi undrer os desuden også over, om der er en stor forskel på hvad socialrådgiverne oplever og hvad den unge og de pårørende oplever i overgangen.

Problemformulering

Hvilken betydning har lovgivningen og den psykologiske forståelse for unge med psykiske funktionsnedsættelser i overgangen fra ung til voksen, og hvordan oplever den unge og pårørende betydningen af lovgivningen og den psykologiske forståelse i forhold til socialrådgiverne?

Problemformuleringens relevans/begrundelse

Relevansen for problemformuleringen skal findes i, at vi i arbejdet med denne målgruppe, har en forpligtelse til at sikre lige levevilkår som mennesker uden funktionsnedsættelse. Mennesker med handicap er en mangfoldig gruppe, og derfor også oplever forskellige barrierer. I juridisk forstand er 18 år en vigtig dato for alle unge i Danmark, da man ifølge lovgivningen bliver myndig, men det 18. år, viser sig at være udfordrende for unge med funktionsnedsættelser. Dette handler blandt andet om, at den unges vilkår for støtte ændrer sig, da støtten nu skal bevilges efter voksenbestemmelserne i Serviceloven frem for børneparagrafferne.

En undersøgelse fra Metodecentret (Høstrup, 2020) viser, at de unge og deres pårørende beskriver dette skift som ukoordineret og brat, hvor velfungerende foranstaltninger forsvinder, selvom behovet stadig er til stede. Selvom det 18. år er en forudsigelig begivenhed, er der usikkerheder og vanskeligheder forbundet hermed (Høstrup, 2020). For socialrådgivere og kommende socialrådgivere som os, er det relevant at kaste lys på, hvilken betydning handicapforståelsen sammen med lovgivningen har for arbejdet med den unge og den vanskelige overgang til voksenlivet.

Afgrænsning

Projektet vil tage udgangspunkt i unge med psykisk funktionsnedsættelse fremfor fysisk. Denne afgrænsning har fundet sted med begrundelse i, at unge med "usynlige" handicap, har det ekstra svært i overgangen fra ung til voksen, idet deres støttebehov ikke er konkret som for eksempel en, der sidder i kørestol eller lignende (Justesen, 2017).

Design

Videnskabsteoretisk position og tilgang

Den videnskabsteoretiske tilgang for vores projekt vil være hermeneutisk. Den videnskabsteoretiske orientering er betydningsfuldt fordi den fortæller noget om, hvad der søges oplysninger om, og ikke mindst forståelsen af den viden der opnås.

Med den hermeneutiske tilgang findes der ikke én sandhed, men der lægges vægt på at udsagn mv., fra informanterne må forstås i forhold til den omgivende kontekst, som disse er produceret i, for at give mening. Dette er både i relation til de forhold der er knyttet informanterne, som har produceret udsagnene, men også den institutionelle kontekst.

Hermeneutikken er således optaget af at forstå dele i forhold til helheder, heraf den hermeneutiske spiral (Jørgensen, 2008).

Konteksten som det studerede indgår i, vil altså være afgørende for, hvordan det forstås (Thagaard, 2017, s. 39). Menneskets historie skal ses i et større perspektiv, hvilket, i dette projekt, betyder informanternes historie.

Gennem kvantitative spørgeskemaundersøgelser vil vi forsøge at skabe en forståelse for overgangen fra ung til voksen med en psykisk funktionsnedsættelse.

Den hermeneutiske tilgang skal her ses som en vekselvirkning mellem undersøggers forforståelse, viden og erfaringer, og det undersøgte fænomens historie. Vi er bevidste om, at vi må være bekendte med vekselvirkningen mellem udsagnene og de forskellige kontekster, før vi er i stand til at forklare og etablere kausale eller sandsynlige sammenhænge (Jørgensen, 2008). Som sagt leder hermeneutikken ikke efter sandheden i dens oprindelige forstand, men efter at gøre det muligt at handle på den rette måde. Det betyder derfor meget at forstå sandheden i praktisk forstand, i omgangen med andre mennesker (Langergaard, 2006).

Vi vil derfor fortolke empirien, informanternes udsagn, gennem vores forforståelse, viden og erfaringer, hvilket vil bidrage til en bredere helhedsforståelse gennem nye delforståelser. Vi er

bevidste om, at der med denne fortolkning ikke findes én uforanderlig sandhed, tilsvarende at en andens forforståelse vil kunne skabe en anden helhed og dermed sandhed (Thagaard, 2017, s. 39).

Empirisk undersøgelsesfelt

Samarbejdspartnere

I opgaven indgås der et samarbejde med en lukket gruppe på Facebook, hvor medlemmerne har, eller har haft et barn i overgangen fra ung til voksen med psykiske funktionsnedsættelser.

Spørgeskemaet vil blive en surveyundersøgelse, som er anonymiseret og overholder de juridiske retningslinjer vi er underlagt.

Derudover indgås der et samarbejde med en eller flere kommunale socialrådgivere.

Spørgeskemaerne er semistruktureret og konkretiseret ud fra de svar, forældrene og den unge har måtte have, som vi ønsker svar på.

Metodisk strategi - Kvantitativ og kvalitativ metode

I indsamlingen af vores empiri, har vi valgt at benytte den kvantitative metode, der rummer muligheden for at vi opnår viden om de forhold, der skal måles og kvantificeres med tal i form af statistikker som er en deduktiv tilgang (Stjernholm, 2015, s. 20-25).

Formålet med spørgeskemaerne er, at forældrene og den unge med psykiske funktionsnedsættelser får mulighed for at bidrage specifikt med deres viden og erfaringer til vores projekt.

I udarbejdelsen af projektet, anvender vi 2 forskellige spørgeskemaer, hvor det ene henvender sig til ovenstående målgruppe (Forældrene og den unge) og den anden til socialrådgivere.

Spørgeskemaerne til forældrene og den unge er med til at udregne sandsynligheden i de spørgsmål vi ønsker svar på, som er med til at give et statistisk billede af størrelsen på de

problemstillinger der vægtes mest for målgruppen (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 42).

Socialrådgivernes svar er med til at statistikken ikke står alene, idet vi har behov for at få svar på spørgsmålene med at inddrage deres erfaringer og viden i projektet, udover publikationen fra Ankestyrelsen og teorier, som vi ligeledes inddrager (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 42). Dermed kan socialrådgivernes semistruktureret spørgsmål blive konkretiseret og svarene bliver dermed en kvalitativ metode, for at belyse problemstillinger som familierne står overfor (Kvale, 2015, s. 49). Derudover kan socialrådgiverne bidrage til en bredere helhedsforståelse, handlemuligheder mv. (Stjernholm, 2015, s. 20-25).

Primær og sekundær empiri

Den primære empiri vi anvender i udarbejdelsen af projektet, er en publikation af Ankestyrelsen, udarbejdet i Maj 2022, der omhandler "Støtte til unge med handicap i overgangen fra ung til voksen", som er en kvalitativ metode, idet de har udarbejdet statistikker, datagrundlag, analyse mv. (Ankestyrelsen, 2022).

I publikationen fremgår bl.a. samarbejdet mellem forældrene, den unge og kommunen, hvilke støttemuligheder der er lovgivningsmæssigt og de forskellige processer i sagsbehandlingen samt den aktuelle lovgivning, som ændres på den unges 18. års fødselsdag (Ankestyrelsen, 2022).

Derudover anvendes et debatindlæg fra Politiken (Justesen, 2017). Debatindlægget omhandler unge med en usynlig funktionsnedsættelse, der har behov for hjælp og støtte fra samfundet også efter det 18. år.

Her ønsker DS og socialrådgiverne med debatindlægget, at kløften er blidere mellem lovgivningerne, og at den unge med "usynlig" funktionsnedsættelse får muligheden for at udfolde deres potentialer med mere støtte i hverdagen (Justesen, 2017).

Spørgeskemaundersøgelserne anvendes som sekundær empiri, hvor resultatet er med til at bidrage med nye delforståelser iht. problemformuleringen (Stjernholm, 2015, s. 20-25).

Etiske og juridiske overvejelser

Når vi udfører en empirisk undersøgelse, er vi forpligtet til at efterleve de gældende etiske principper i samarbejdet med respondenter/informanter, i skemaundersøgelsen med forældrene, den unge og socialrådgiveren samt overholde retningslinjerne i gældende lovgivning (Det Etiske Råd, 2022).

De etiske overvejelser og retningslinjer vi vægter i projektet, er bl.a. samtykke, anonymitet, persondatalovens §5 iht. god databehandlingskik, tavshedspligt, psykisk stresspåvirkning, idet forældrene og den unge med psykiske funktionsnedsættelser, kan være i en særlig sårbar situation (Det Etiske Råd, 2022).

Derudover er vi bevidste om at reglerne om videregivelse af oplysninger jf. Straffeloven §264d og Persondataloven §10 stk. 2 og 3, som beskriver at de indsamlede oplysninger ikke må anvendes senere, medmindre det skal indgå i statistik eller forskning og at oplysninger kun må gives videres til en tredjepart med tilladelse fra Datatilsynet jf. persondataloven.

Ligeledes er vi bevidste om at lovgivningen ændrer sig for den unge med psykiske funktionsnedsættelser, hvor støttemuligheder mv. som kommunen kun kan give efter børnebestemmelserne og ikke efter voksenbestemmelserne, når den unge fylder 18 år. Dette gælder blandt andet tabt arbejdsfortjeneste for forældrene, som kun er muligt at få bevilliget frem til, at den unge fylder 18 år (Ankestyrelsen, 2022, s. 21).

Derudover har vi en forventning om at inddrage FN's Handicapkonvention og Handicapkompensationsloven i udarbejdelsen af projektet.

I forberedelsen af spørgeskemaundersøgelsen, er det vigtigt at vores overvejelser om formål, udformning og mål er præcise, idet vi anvender svarene fra forældrene og den unge, til at konkretisere spørgsmålene til socialrådgiveren. Formålet med dette er effektiviteten, som vi bruger til at svare på vores problemformulering (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 150-152).

Spørgeskemaundersøgelsen fremstår ikke dømmende, idet spørgeskemaet er et anonymiseret moralsk projekt (Kvale, 2015, s. 105).

Projektet har ikke fokus på kritik af sagsbehandlingsarbejdet i spørgeskemaundersøgelsen, men at vi i stedet vil være nysgerrige på det sagte, det sandsynlige og resultatet af undersøgelsen.

De grundlæggende opmærksomhedspunkter er, at spørgsmålene skal være tydelige og enkle, dermed opstår der formentligt ikke misforståelser.

Vi er bevidste om, at de spørgsmål, hvor der er uddybende svarmuligheder, kan give et bredere, og forskellige nuancerede svar iht. deres aktuelle situation. Men dette kan bidrage til at vores semistrukturerede (Engen, 2022, s. 152) og konkretiserede spørgsmål til socialrådgiverne bliver mere præcise (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 179-181).

Ja/Nej svarene i spørgeskemaundersøgelsen vil blive anvendt i udarbejdelsen af vores projekt i form af statistik, hvor kodning af dataindsamlingen vil give en overskuelig opdeling af spørgeskemaundersøgelsen i mindre dele (statistisk), og være behjælpelig med at fortolke det empiriske materiale mere sammenhængende (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 112, 202).

Mens kodning opdeler spørgeskemaundersøgelserne statistisk i mindre dele, kan meningskondensering udvide statistikken i tekstform, ved at anvende den hermeneutiske metode, for at læseren af statistikken bedre kan forstå meningen (Kvale, 2015, s. 267).

Abduktiv tilgang

I udarbejdelsen af projektet, har vi en formodning om, at projektets teoretiske ramme, bidrager til en dybere forståelse af de udfordringer vores målgruppe befinder sig i.

Vi formoder at anvende den abduktive tilgang, hvor bl.a. spørgeskemaundersøgelsens uddybende svarmuligheder som forældrene og den unge har givet, kan være uforudsigelige svarmuligheder. Dermed formoder vi, at den dynamiske abduktive tilgang er relevant at anvende (Kvale, 2015, s. 260). Tilgangen relaterer sig til den hermeneutiske spiral, idet vi har en forudgående forståelse,

forforståelse og teoretisk viden om emnet, men undrer os jf. problemformuleringen, over hvordan oplever den unge og pårørende betydningen af lovgivningen, og den psykologiske forståelse i forhold til socialrådgiveren. Der vil spørgeskemaundersøgelserne kunne bidrage til at belyse disse problemstillinger.

Analysestrategi

Dette projekt vil anvende en narrativ tilgang til analysen af vores kvantitative undersøgelse. Denne tilgang er valgt fordi det er her fortællingen står i centrum, og derfor vil være velegnet, når familiers erfaringer, samt socialrådgiverens erfaringer fra praksis skal frem i lyset.

Som med den hermeneutiske analyse, er narrativ analyse også interesseret i mening, men her er afsættet, at mening og betydning, skabes gennem fortælling, og disse fortællinger vil være vores informanternes. Blandt andet derfor, placerer narrativanalysen sig i en socialkonstruktivistisk forståelsesramme, fordi fokus snarere er på meningskonstruktionen (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 208-210).

Når der fortælles om bestemte begivenheder eller oplevelser, skabes der en bestemt mening og betydning i den måde fortællingen opbygges på. Noget kan komme til at fremstå mere vigtigt end andet, fordi det vægtlægges på en bestemt måde i fortællingen.

Når denne tilgang anvendes, er det med en opmærksomhed på, at det handler om at få informanternes fortælling om noget bestemt frem, og derfor ikke struktureres om et bestemt tema eller lignende, men derimod noget, som underbygger den fortælling, vi ønsker at have fokus på.

Derfor vil vi i surveyundersøgelsen også arbejde med åbne (skrevne) spørgsmål, hvor vi inviterer informanten til at skrive mere og dybere om undersøgelsens fokuspunkter, hvor der bl.a. anvendes indledende/narrative og uddybende spørgsmål.

I analysearbejdet tilbyder den narrative tilgang en fremgangsmåde, som handler om at rekonstruere en kronologisk og sammenhængende fortælling ud fra empirien.

Her vil vi blandt andet spørge os selv, hvad plottet i fortællingen er, og bemærke hvad der

fremhæves som betydningsfuldt, både for borgeren og for socialrådgiveren, men også hvad der falder i baggrunden, på den måde høre en fortælling som bidrager med helheden (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 208-210).

I den narrative tilgang er antagelsen at narrativer har en særlig struktur bestående af seks elementer. Den struktur vil vi bestræbe os på at følge i vores analysearbejde, for at opbygge en sammenhængende fortælling. Ved at opstille empirien i denne struktur, bliver man som undersøger mere tydelig på, hvad plottet er og hvad der fremhæves som centralt og mindre centralt (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2019, s. 208-210).

Begrundet teorivalg og anvendelse

For at finde ud af om der er en psykologisk forståelse for borgerens handicap vil vi anvende tre psykologiske handicapforståelser.

Vi anvender den funktionalistiske handicapforståelse, idet det centrale er de manglende funktioner og de muligheder der for at kompensere for de manglende funktioner. Dette finder vi relevant idet der skal være fokus på borgerens behov og den støtte de kan få, både inden det fyldte 18 år og bagefter (Bottcher, 2010, s. 26). Dette er især relevant i forbindelse med socialrådgiverens rolle, da der ellers ikke ville blive givet den rette hjælp.

Vi vil derudover anvende den humanistiske- eksistentielle handicapforståelse da den har betydning for hvordan den unge/voksne ser sit eget handicap og forstår at handle derefter. Vi finder det relevant da det har betydning for hvordan der kan arbejdes med den enkelte og hvilke ressourcer og handlerum de har, men samtidigt også hvordan man hjælper dem med at få deres ønsker, drømme og visioner ført ud i livet (Bottcher, 2010, s. 31). Dette har betydning i sagsarbejdet, da der også kan gives en forståelse af hvorvidt borgeren kan inddrages i egen sag og hvordan de skal støttes.

Ydermere vil vi anvende den dialektiske handicapforståelse som betyder, at der skal ses udover de handicap den unge/voksne har, men at det i stedet betyder, at der først opstår et handicap, når

der er misforhold i forbindelse med indretningen af rammerne og de sociale aktiviteter den unge deltager i, i forhold til deres udvikling (Bottcher, 2010, s. 34). Det har relevans da det er vigtigt at den unge/voksne får den rette hjælp og føler sig accepteret samt anerkendt i de rammer de skal færdes i. Vi kan anvende det både i forbindelse med rollen som socialrådgiver, men også i forbindelse med spørgeskemaundersøgelserne for at finde ud af om borgeren føler, om rammerne i samfundet ikke passer til dem og det kan dermed øge behovet for ekstra støtte.

Axel Honneth's anerkendelsessfærer

I udarbejdelsen af projektet forventer vi at anvende de 3 anerkendelsessfærer af Axel Honneth (Honneth, 2001, s. 14-19).

Honneth's anerkendelsessfærer er:

Den private sfære

Den retslige sfære

Den solidariske sfære

Anvendelsen af disse sfærer er med til at belyse de udfordringer og problemstillinger den unge med psykiske funktionsnedsættelser og forældrene kan stå overfor. Lovgivningen kan have en betydning og påvirkning af deres aktuelle situation, hvor selvtilliden, kærligheden i familien og anerkendelsesbehovet, kan blive påvirket ved den private sfære, og derfor er det nødvendigt at vi som socialrådgivere ser, hører og anerkender familien i sin helhed (Honneth, 2001, s. 14-19).

Ligeledes har den retslige sfære en betydning for den unge og forældrene, idet anerkendelse gennem det at være lige for loven, hvor den unge med en funktionsnedsættelse, har de samme juridiske rettigheder som unge uden psykiske funktionsnedsættelser. Der kan vi som socialrådgivere bidrage til, at forståelsen om det juridiske bliver overskueligt og gennemsigtigt. Ved at opnå anerkendelse i den retslige sfære, vil den unge respektere og anerkende sig selv, og følelsen af selvagtelse vil opstå (Honneth, 2001, s. 14-19).

Den sidste sfære er den solidariske sfære, der kan bidrage til at den unge opnår og bidrager positivt i relationen til gruppens fællesskab og samfundets hele (Honneth, 2001, s. 14-19). Den

unge har dermed mulighed for at blive anerkendt, for sine specielle evner og særlige kvaliteter på lige fod med andre uden psykiske funktionsnedsættelser. Der kan anerkendelsesbehovet for at opnå et ubrudt selvforhold, udover følelsesmæssig opmærksomhed og retlig erkendelse, også føle sig som en del af samfundet og opnår en social værdsættelse (Honneth, 2001, s. 14-19).

Derfor er det vigtigt at vi som socialrådgivere, har en psykologisk forståelse og anerkendelse overfor den unges situation og er bevidste om, hvordan lovgivningen måske kan påvirke overgangen fra ung til voksen, samt støtte og hjælpe den unge og familien i en helhed.

Litteraturliste

Ankestyrelsen. (Maj 2022). *Publikation - Ankestyrelsens undersøgelse om støtte til unge med handicap i overgangen fra barn til voksen*. Hentet fra ast.dk:

<https://ast.dk/publikationer/ankestyrelsens-undersogelse-om-stotte-til-unge-med-handicap-i-overgangen-fra-barn-til-voksen>

Bottcher, L. D. (2010). *Handicappsykologi - En grundbog om arbejdet med mennesker med funktionsnedsættelser*. Samfundslitteratur.

Det Etske Råd. (2022). Hentet fra Det Etske Råd - Etske principper:

https://www.etiskraad.dk/etske-temaer/covid-19/etske-hensyn-ved-myndighedsudoevelse-lovgivning-i-krisesituationer-og-borgernes-tillid#Etske_principper

Engen, M. Ø. (2022). *Problembaserede undersøgelser - på socialrådgiveruddannelsen*. Hans Reitzels Forlag.

Guldager, J. (2018). *Videnskabsteori - en indføring for praktikere*. Akademisk Forlag.

Honneth, A. (2001). *Anerkendelse - Behovet for anerkendelse*. Hans Reitzels Forlag.

Høstrup, M. H. (2020). *Overgangen fra ung til voksen med handicap - En litteraturgennemgang*.

Hentet fra Metodecentret: <https://viden.sl.dk/artikler/voksne/handicap-selvbestemmelse/overgangen-fra-ung-til-voksen-med-handicap/>

Ingemann, J. H., Kjeldsen, L., Nørup, I., & Rasmussen, S. (2019). *Kvalitative undersøgelser i praksis - Viden om mennesker og samfund*. Forfatterne og Samfundslitteratur.

Justesen, M.-B. S. (Marts 2017). *Socialraadgiverne.dk*. Hentet fra Debatindlæg - Vigtig støtte skal hjælpe unge med handicap ind i voksenlivet:

<https://socialraadgiverne.dk/debatindlaeg/vigtig-stoette-skal-hjaelpe-unge-handikap-voksenlivet/?fbclid=IwAR0yqgokEgxZ1fdAq5fN0nixqU1nIVyuI93bWpyDStTejK2qd1rfapRili>

M

Jørgensen, A. (2008). *Hermeneutik, fænomenologi og interaktionisme - At forstå det sociale*.

Akademisk Forlag.

Kvale, S. B. (2015). *Interview - Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. Hans Reitzels

Forlag.

Langergaard, L. R. (2006). *Viden, Videnskab og virkelighed*. Samfundslitteratur.

Nørup, I. K. (2018). *Kvalitative undersøgelser i praksis - Viden om mennesker og samfund*.

Samfundslitteratur.

Stjernholm, B. (2015). *Statistik for ikke-statistikere - Kap. 1*. Hans Reitzels Forlag.

Thagaard, T. (2017). *Systematik og indlevelse - En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag.

Anvendt Schultz lovportaler - (<https://www.lovportaler.dk/>) jf. projektets lovhenvvisninger.